

ELINOR CARRUCI - Midlife: 07.12.2019 - 01.02.2020

Een vrouw in het midden, by Veerle Vanden Bosch in De Standaard 13.12.2019

L10 letteren

DE STANDAARD
VRIJDAG 13 DECEMBER 2019

© Elinor Carucci, courtesy Gallery FIFTY ONE

12

Fotografie

Een vrouw in het midden

De coverfoto van *Midlife* toont een vrouw – Elinor Carucci zelf – van achteren gezien, de haren in een losse knot bijeengebonden. Het zou een jeugdig profiel kunnen zijn, als je de grijze haren wegdenkt. In het begin van het boek krijgt dat beeld een verrassende echo in 'Hairdye, 2016': een foto waarop Carucci frontaal in de lens kijkt, het haar en het voorhoofd bedekt met donkere haarverf. In het nawoord meldt ze dat ze is gestopt met het kleuren van haar haren, tot afgrijzen van haar nog altijd knappe en jeugdige moeder. *Midlife* is een hoogst persoonlijk onderzoek naar ouder worden, naar de verandering van het lichaam en van relaties met het verglijden van de tijd. Sporen van veroudering bij vrouwen worden geacht onzichtbaar te zijn, schrijft Kristen Roupenian in het voorwoord. Carucci doet precies het tegenovergestelde: ze stelt scherp op die sporen, en dus krijg je een extreme close-up te zien van twee schaamlharen, een bruin en een grijs, van cellulitishuid, van Carucci die een leesbril nodig heeft om de haartjes rond haar tepels te epilieren, van haar baarmoeder na een hysterectomie. Het is heel intiem, en toch krijg je niet het gevoel een voyeur te zijn, Carucci bewaart een delicaat evenwicht tussen intimiteit en afstand. Haar blik is meedogenloos en teder tegelijk, wat ze toont is herkenbaar en toch volstrekt autobiografisch.

Die intieme close-ups worden afgewisseld met beelden van familieleden en het gezinsleven van alledag: Carucci's moeder in negligé met krulspelden, of hand in hand met haar kleindochter, haar vader in zijn taxi, Carucci in innige omhelzing met haar man Eran, na een ruzie, met een glas wijn op het eind van de dag. Tussendoor krijg je ook abstracte beelden te zien in felrood, die geschil-

derd zijn met haar eigen bloed – symbool van leven en vruchtbaarheid, maar ook van geweld en dood. En van verwantschap: verwanten, generaties – ze vormen een rode draad in haar werk.

In dit boek lijkt ze ook de vraag te stellen wat het betekent in het midden te zitten tussen twee generaties in. Het slotakkoord is een laatste bloedbeeld, voorafgegaan door een imposante foto van drie generaties: Carucci's moeder, haar dochter en zijzelf liggen tegen elkaar aan op een rode sofa, bloedverwanten, nauw verbonden met elkaar. Moeten loslaten en willen vasthouden, van ouders, van opgroeiende kinderen, van het eigen lichaam en de eigen vruchtbaarheid: dat zijn de leidend motieven van dit boek. Het leven begint misschien niet bij veertig, maar in de middelbare leeftijd toont het leven zich wel in al zijn volheid. Net in het besef van onze vergankelijkheid kunnen we het leven beter proeven. (Veerle Vanden Bosch)

Elinor Carucci

Midlife.
The Monacelli Press, 132 blz., 33,99 €.
★★★★★

Foto's uit 'Midlife' zijn tot 1 februari te zien in Gallery Fifty One Too, Antwerpen (www.gallery51.com).

13

Oudheid

Europa's oudste non-fictie

Fatale zelfoverschatting, de onzekerheid en betrokkenheid van het menselijk bestaan, goden die mensen bestraffen. Het zijn enkele grote thema's van het oudst bewaarde Europese non-fictieboek. Daarin brengt de Griek Herodotus, de zogenaamde 'vader van de geschiedschrijving', het brede verhaal van de Perzisch-Griekse Oorlogen en hun voorgeschiedenis, de 'moeder van alle Oost-Westconflicten'. Ik moet het eigenlijk anders formuleren: Herodotus brengt het verhaal van deze 'botsing der beschavingen' niet, hij maakt het zoals het in het collectieve geheugen is blijven hangen. En zoals met name Athene het in de oudheid vervolgens heeft gebruikt om zichzelf te bewieroken en een identiteit te bezorgen. We mogen hier dus spreken van een invloedrijke auteur.

Voor Herodotus, die leefde in de vijfde eeuw voor Christus, was het grote conflict nog ongeveer eigentijdse, levende geschiedenis. Dat hij in de massa feiten, gebeurtenissen en hoofdrolspelers een lijn zag, met naar onze normen uiterst gebrekkige hulpmiddelen, is meteen ook een van zijn grote verdiensten. Herodotus, die veel moet hebben gereisd, is ook een rasverteller die uit zijn werk voordroeg. Hij verstaat de kunst van de *variatio*, het ritme en de cliffhangers. Je zou hem overigens net zo goed 'de vader van de etnografie' kunnen noemen, vanwege zijn uitweidingen over Europese, Afrikaanse en Aziatische volkeren. Als Griek legt hij een grote openheid en verwondering aan de dag voor de *barbaroi* en heeft hij aandacht voor alle facetten van hun bestaan. Zo zijn er de Trausiërs, waar de familie van een pasgeboren kind in een kring om de baby gaat zitten om het te beklagen, vanwege alle komende ellende in zijn leven. Doden worden consequent 'onder spel en met vreugde' in de aarde geborgen. Gedaan met de ellende!

Klassiekers als Herodotus moeten om de generatie opnieuw in het Nederlands worden vertaald, wordt weleens beweerd, want het Nederlands evolueert snel. Dat geluk valt Herodotus nu te beurt: de vorige vertaling dateert van 1995 en is van de hand van Hein van Dolen. Van Dolens vertaling is gedurfd en rock-'n-roll. Ze kreeg dan ook gemengde reacties. Het nieuwe werkstuk van vertaler Wolther Kassies en commentator Michel Buijs is rustig, uiterst gedegen, maar ook wat braaf. Dat komt, behalve door de vertaalkeuzes op microschaal, door de tientallen tussenkopjes. Die zijn geïnspireerd op een Nederlandse schooleditie. En dan is er nog de keuze om Herodotus' tekst te onderbreken met korte inleidingen en situeringen: Waar zitten we? Wat volgt er? Dat is handig voor de zaplezzer, en dus is het een optie die getuigt van zin voor realisme in dit boek van duizend bladzijden uit de Perpetua-reeks. Maar dat 'we zullen u eens helpen, zie' is storrend schools voor wie graag zelf ontdekt dat Herodotus werkt met ringcomposities, uitweidingen, het laten vallen en weer opnemen van draden en alle andere truken uit de grote vertellersdoos. (Patrick De Rynck)

Herodotus

Historiën. Alles wat ik zag, hoorde en onderzocht.
Vertaald door Wolther Kassies en toegelicht door Michel Buijs, met een nawoord van Tom Holland, Athenaeum-Polak & Van Genneep, 960 blz., 57,50 € (e-boek 45,99 €)
★★★★☆

